

Mittelstandin kasvutavoitteet ja kehittyminen kytköksissä

7.2.2025

Eteläpohjalainen Mittelstand -selvityksessä tarkastellaan vähintään 20 henkeä työllistäviä eteläpohjalaisia yrityksiä syksyllä 2024 toteutetun kyselyn pohjalta. Tässä artikkelissa tarkastellaan erityisesti yritysten menestymistä.

Liiketoiminnallinen ja taloudellinen kehittyminen

Yrityksen menestymistä (performance) voidaan mitata taloudellisilla mittareilla sekä liiketoiminnan kehittymiseen liittyvillä mittareilla. Usein nämä ovat yhteydessä toisiinsa. Tässä tutkimuksessa on käytetty vastaajan antamaa omaa arviota 11 eri väittämästä, joista on muodostettu kokonaismittarit liiketoiminnallinen ja taloudellinen kehittyminen. Mittareita (Länsiluoto ym., 2019) on sovellettu useissa tutkimuksissa SeAMKin aiemmin toteuttamissa tutkimuksissa (esim. Joensuu-Salo & Viljamaa, 2024; Kangas ym., 2025). Tässä kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan yrityksen kehittymistä suhteessa kilpailijoihin viimeisen kolmen vuoden aikana yhteensä 11 eri osa-alueella asteikolla 1–7, jossa 1 merkitsi heikosti ja 7 erinomaisesti (Taulukko 1).

Taulukko 1. Taloudellinen ja liiketoiminnallinen kehittyminen (Mittelstand-selvityksen aineisto, SeAMK).

Millä tavalla yritys on kehittynyt suhteessa kilpailijoihin seuraavilla osa-alueilla viimeisen kolmen vuoden aikana?	n	ka.
Pääoman tuotto (ROI)	137	**4,5**
Kate (käyttökate)	137	**4,6**
Maksuvalmius (liiketoiminnan rahavirta)	137	**5,1**
Velkaisuus (omavaraisuus)	137	**5,1**
Kustannusten hallinta	137	**4,7**
TALOUDELLINEN KEHITTYMINEN (ka. 4,8)		
Uusien tuotteiden/palveluiden kehittely	135	**4,8**
Myyntimäärä	135	**4,9**
Markkinaosuus	136	**5,0**
Markkinoiden laajentaminen	136	**4,7**
Henkilöstön kehittäminen	134	**4,9**
Sidosryhmäsuhteet (rahoittajat, toimittajat, asiakkaat)	136	**4,9**
LIIKETOIMINNALLINEN KEHITTYMINEN (ka. 4,9)		
Asteikko 1-7, jossa 1=heikosti, 7=erinomaisesti		

Koko aineiston tasolla liiketoiminnallinen kehittyminen sai hieman paremman keskiarvon (4,9) kuin taloudellinen kehittyminen (ka. 4,8). Huomionarvoista on myös, että taloudellisen kehittymisen osalta yksittäisten osatekijöiden väliset vaihtelut ovat suurempia kuin liiketoiminnallisen kehittymisen. Taloudellisen kehittymisen osatekijöistä maksuvalmiuden ja omavaraisuuden arvioiden keskiarvot olivat selkeästi paremmat kuin pääoman tuoton tai käyttökatteen.

Tuloksia tarkasteltiin myös suhteessa yrityksen kokoon siten, että 20–49 henkeä työllistäviä (preMittelstand) ja vähintään 50 henkeä työllistäviä (Mittelstand) yrityksiä verrattiin toisiinsa. Eroa oli havaittavissa molempien osalta. Taloudellisen kehittymisen osalta Mittelstand-yritysten keskiarvo oli 4,9 ja liiketoiminnallisen kehittymisen osalta 5,1, kun taas preMittelstand-ryhmässä näiden molempien keskiarvo oli 4,7. PreMittelstand- ja Mittelstand-yritysten välillä on tilastollisesti erittäin merkitsevää eroa ($p<0,001$) ainoastaan liiketoiminnallisen kehittymisen osalta.

Liiketoiminnallinen kehittyminen oli myös yhteydessä siihen, miten yrityksen työntekijämäärä oli muuttunut viimeisten kolmen vuoden aikana. Yrityksillä, joiden työtekijämäärä oli kasvanut, liiketoiminnallinen kehittyminen sai keskiarvon 5,1, kun taas yrityksillä, joiden työntekijämäärä oli vähentynyt, summamuuttujan keskiarvoksi tuli 4,4. Yrityksillä, joiden työntekijämäärä ei ollut muuttunut, keskiarvo oli 4,6. Erot keskiarvoissa ovat tilastollisesti erittäin merkitseviä ($p<0,001$). Tulos onkin looginen, sillä työntekijämäärän muutoksilla ja esimerkiksi myyntimäärillä on luonteva yhteys.

Liiketoiminnallisella kehittymisellä ja yrityksen kasvutavoitteilla oli niin ikään selkeä yhteys. Voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset (liikevaihdon kasvutavoite vähintään 20 % vuodessa) saivat liiketoiminnallisen kehittymisen keskiarvoksi 5,5 kun taas kohtalaista kasvua (liikevaihdon kasvutavoite vähintään 10 %) tavoittelevilla se jäi 4,9:ään ja nykyisen markkina-aseman säilyttämistä tavoittelevilla 4,5:een. Myös tässä erot

olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä (p<0,001).

Selvää onkin, että kasvua tavoittelevan yrityksen on kehityttävä liiketoiminnallisesti – ja toisaalta liiketoiminnallisesti kehittyvillä on paremmin edellytyksiä kasvuun. Lisäksi liiketoiminnallinen kehittyminen näyttää heijastelevan yrityksen resurssikapasiteettia, sillä suuremman kokoluokan yrityksillä arviot olivat korkeammat. Kuten aiemmissakin eteläpohjalaisella ja suomalaisella aineistolla tehdyissä tutkimuksissa (esim. Sorama ym., 2015; Varamäki ym., 2024) on todettu, kasvun, kasvutavoitteiden sekä liiketoiminnallisen ja taloudellisen kehittymisen välillä vallitsee eräänlainen kohtalonyhteys. Kasvamaan opitaan ja kehittyminen ruokkii kasvua.

Mittelstand-selvityksen tuloksia artikkelisarjassa

Tämä artikkeli on järjestyksessä toinen Eteläpohjalainen Mittelstand -selvityksen tuloksia kuvaavassa artikkelisarjassa. Selvitys toteutetaan maakunnallisella kehittämisrahoituksella (AKKE). Sarjan tulevissa artikkeleissa tarkastellaan mm. yritysten menestymistä, kyvykkyyksiä ja innovointia sekä osallisuuden johtamista. Selvitysraportti ilmestyy toukokuun 2025 alussa. Sarjassa aiemmin ilmestynyt:

https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalaista-mittelstandia-ja-sen-kasvua-etsimassa/

Anmari Viljamaa
tutkijayliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Marja Katajavirta
asiantuntija, TKI
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Hannu Tuuri
lehtori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Lähteet

Joensuu-Salo, S., & Viljamaa, A. (2024). The relationship between digital orientation, organizational ambidexterity, and growth strategies of rural SMEs in time of crisis. *The International Journal of Entrepreneurship and Innovation*, 14657503241245560. https://doi.org/10.1177/14657503241245560

Kangas, E., Joensuu-Salo, S., & Viljamaa, A. (2024). Is CSR a solution for crisis? Assessing the impact of

three CSR dimensions on SME performance in the Nordic context. *Baltic Journal of Management*, *20*(6), 1–19. https://doi.org/10.1108/BJM-04-2024-0156

Länsiluoto, A., Joensuu-salo, S., Varamäki, E., Viljamaa, A., & Sorama, K. (2019). Market Orientation and Performance Measurement System Adoption Impact on Performance in SMEs. *Journal of Small Business Management*, *57*(3), 1027–1043. https://doi.org/10.1111/jsbm.12393

Sorama, K., Varamäki, E., Joensuu, S., Viljamaa, A., Laitinen, E., Petäjä, E., Länsiluoto, A., Heikkilä, T. & Vuorinen, T. (2015). *Mistä tunnet sä kasvajan – seurantutkimus eteläpohjalaisista kasvuyrityksistä*. (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 20). Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Varamäki, E., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Tall, J., & Katajavirta, M. (2024). *Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri 2024*. Ov-foorumi.